

Wciąg z uwag złożonych drogą mailową przez spółki i Jednostki miejskie oraz Wydziały Urzędu Miejskiego w Radomiu.

Wydział Funduszy Unijnych i Strategii:

Z uwagi na wytyczne wyboru projektów do Działania FENX.1.5a. Zielona i niebieska infrastruktura wraz ze stosownym zapleczem, lepsza jest koncepcja nr 1, z zastrzeżeniem, żeby woda na placu z urządzeniem wodnym i ogrodami deszczowymi nie pochodziła z wodociągów a "z chmury". Przelew awaryjny do kanalizacji jest stałym elementem błękitnej infrastruktury i to jest przez nas akceptowane, natomiast woda zasilająca zbiorniki wodne powinna pochodzić z opadów i być retencjonowana w miejscu wystąpienia.

Pozostałe wymagane elementy są w koncepcji uwzględnione, tj.:

- zastosowanie rodzimej roślinności i odpornej na zmiany klimatu na gruncie rodzimym. Dodatkowy postulat, aby projekt służył też ochronie zagrożonych gatunków i siedlisk,
- zastosowanie rozwiązań zwiększających różnorodność biologiczną, w tym drzewa i krzewy owocowe i rośliny miododajne,
- wdrożenie standardów ochrony drzew <http://drzewa.org.pl/standardy/>

Sugeruję, aby tytuł projektu brzmiał "Rozwój błękitno - zielonej infrastruktury na terenie Gminy Miasta Radomia".

Zakład Usług Komunalnych w Radomiu

W nawiązaniu do spotkania dotyczącego opracowania dokumentacji w sprawie przebudowy i rewitalizacji placu ks. kan. dr. Domagały, Zakład Usług Komunalnych przedstawia propozycję rozwiązań, które proponujemy na etapie tworzenia przedmiotowej dokumentacji, tj.:

- przy projektowaniu nasadzeń uwzględnić rozwiązanie ograniczające przerost chwastów pod krzewami /np. włóknina, itp./ biorąc pod uwagę późniejsze ich utrzymanie,

- zaprojektować kosze z wkładami o okrągłej konstrukcji z zabezpieczeniem antykradzieżowym,
- konstrukcja ławek powinna być trwała, montaż poprzez przykręcenie ich do fundamentu,
- przy planowaniu alejek uwzględnić trwałą i łatwą w utrzymaniu nawierzchnię /jeżeli jest taka możliwość to główne alejki wykonać z masy bitumicznej/,
- rozrowadzenie instalacji elektrycznej, światłowód w celu możliwości rozbudowy systemu monitoringu, aby zapewnić możliwość monitorowania całego placu.

Wydział Gospodarki Komunalnej i Lokalowej

W odpowiedzi na mail z dnia 11.08.2023 r. w sprawie przedłożonych koncepcji zagospodarowania placu ks. kan. dr Z. Domagały, Referat Utrzymania Miasta i Ewidencji Mienia Wydziału GKL informuje, że wybór koncepcji zagospodarowania tj. przebudowy i rewitalizacji ww. placu uzasadnionym jest pozostawić do oceny /opinii mieszkańców w konsultacjach społecznych.

Jednocześnie koncepcja nr 2 i jej rozwiązania w zakresie komunikacji, błękitno zielonej infrastruktury, ogólnego zagospodarowania terenu - w tym także z zagospodarowaniem okolic koryta rzeki Mlecznej - jest propozycją ciekawą. Kontrowersyjna może być w tym przypadku kwestia związana ze zmianą lokalizacji pomników - również ew. należy pozostawić tą kwestię do ustalenia z fundatorami ww. obelisków - jeżeli jest taka konieczność.

Mała architektura - urządzenia trwałe i funkcjonalne - warto wziąć pod uwagę sugestie późniejszego bezpośredniego odpowiedzialnego za utrzymanie ww. skweru tj. Zakładu Usług Komunalnych w Radomiu. Koniecznie należy umożliwić segregację odpadów - montaż koszy umożliwiających do segregację odpadów.

Alejki - wg. mojej opinii (mimo uwag ZUK odnośnie trwałości / możliwości oczyszczania i konserwacji) należy wykonać jak największą ilość ciągów komunikacyjnych z materiałów przepuszczalnych dla wody (vide koncepcja nr 2).

Miejska Pracownia Urbanistyczna w Radomiu

Po zapoznaniu się z opracowaną i udostępnioną koncepcją przebudowy i rewitalizacji placu Ks. Domagały w Radomiu, Miejska Pracownia Urbanistyczna przesyła swoje spostrzeżenia, uwagi i przemyślenia:

- Elementem bardzo zwracającym uwagę jest przebieg granic opracowania, nie uwzględniający całościowo działek będących własnością Gminy Miasta Radomia bądź będących w jej władaniu: nr 124/1 i 124/2 o klasoużytku „Bi” i „Bz” oraz 132/8 i 141/5 o klasoużytku „dr”. Obecne, częściowe zagospodarowanie wymienionych działek infrastrukturą drogową (stanowiska postojowe, drogi manewrowe) w dokumentach pracowni nie stanowi zagospodarowania docelowego. Żaden podmiot zewnętrzny ani wewnętrzny nie zgłaszał utrwalania tej funkcji, co znalazło potwierdzenie w projekcie nowego studium poprzez wskazanie na całości terenów zieleni. W przypadku czasowego uwzględnienia istniejącego zainwestowania objęcie analizowanych terenów koncepcją mogłoby dać lepszy efekt docelowego zagospodarowania. W innym przypadku ewentualne rozszerzenie w przyszłości granic placu odbędzie się z dostosowaniem do tego co wypracujemy dziś;
- Zasygnalizowane na spotkaniu w dniu 11.08.2023 r. funkcjonowanie i utrzymanie parkingu dla pojazdów ciężarowych w sąsiedztwie placu jawi się jako rozwiązanie sprzeczne z rekreacyjnym założeniem placu;
- W kontekście założeń koncepcji, mówiących o stosowaniu rozwiązań charakterystycznych dla błękitno - zielonej infrastruktury, niezrozumiałym systemowo jest ustalenie opisane na stronie 3 koncepcji a wskazujące, że „w wyjątkowych przypadkach, w których woda przepełni zbiornik podziemny oraz niecki bioretencyjne jej nadmiar odprowadzany będzie do kanalizacji deszczowej”. Wydaje się, że naturalnym rozwiązaniem powinno być odprowadzenie do rzeki;
- Przekazana na spotkaniu w dniu 11.08.2023 r. informacja, że budowa nowej kładki nad rz. Mleczną w proponowanej lokalizacji oznacza rezygnację z kładki w obecnej lokalizacji, wydaje się być decyzją nie do końca zrozumiałą. Kładka, wybudowana na wysokości obecnego przystanku autobusowego Szarych Szeregów/Wernera w kierunku południowym, nie będzie atrakcyjnym połączeniem dla pieszych i rowerzystów poruszających się na kierunku Parku Rzecznego w dolinie Potoku Północnego i negatywnie wpłynie na atrakcyjność poruszania się pieszo i rowerem.

Jej rolą może być wyłącznie połączenie placu Domagały z terenem zielonym przy ul. Szarych Szeregów;

– Zastanawiającym jest potencjalne oddziaływanie etapu budowy i późniejszego funkcjonowania alejek na istniejącą zieleni, w kontekście łącznych grubości warstw konstrukcyjnych alejek dochodzących do 78 cm. Sama łączna grubość konstrukcji alejek również rodzi zapytanie o uzasadnienie;

– Koncepcja nie daje pewności (być może nie rozstrzyga na obecnym etapie) wysokościowego ukształtowania alejek. Zdaniem MPU, jeśli to możliwe, najlepiej całkowicie uniknąć stosowania schodów na rzecz pochylni;

– Z uwagi na niekorzystne oddziaływanie ul. Szarych Szeregów proponuje się rozważenie lokalizacji Eko-sfery w całości wypełniającej obszar między rz. Mleczną a ul. Szarych Szeregów. Proponowane tereny otwarte (łąki) przy ul. Szarych Szeregów przenieść w miejsce obecnie wskazywane dla eko-sfery;

– Proponuje się również zaprojektowanie gęstych i wysokich żywopłotów od strony Szarych Szeregów i Wernera, z gatunków roślin oczyszczających powietrze. Ich zadaniem powinno być również izolacja od uciążliwości związanych z ruchem samochodowym i stworzenie wnętrza w parku wydzielonego zielenią od ulic. w innym przypadku ławki nad rzeką nie będą spełniać funkcji wypoczynkowej;

– Jeżeli jednym z elementów realizowania przedmiotowego zadania jest wpływ na klimat (m.in. poprawa stosunków wodnych poprzez zatrzymywanie wody opadowej, odciążenie kanalizacji deszczowej, zmniejszenie ilości podtopień w obrębie Radomia), zdaniem MPU zasadnym jest zaprojektowanie rozwiązań pozwalających na odebranie wody opadowej z większego terenu, z parku i sąsiadujących terenów (parkingi, przystanki autobusowe, chodniki). Proponowane w koncepcji ogrody deszczowe powinny pełnić taką funkcję, a nie być ograniczone zaledwie do zagospodarowania wody z urządzeń wodnych;

– Wskazana jest realizacja trawników, w tym dużych rekreacyjnych, w oddaleniu od ulic Szarych Szeregów i Wernera;

– Przy tworzeniu atrakcyjnej przestrzeni jaką będzie po przebudowie plac Domagały, „smutnym” jej uzupełnieniem będzie pomnik ofiar Katynia. Urządzenia wodne otoczone dębami pamięci trudno pogodzić funkcjonalnie;

– Wydaje się, że liczba ławek przy ogrodach deszczowych może być niewystarczająca;

- Brak warstwy krzewów;
- Poza ławkami warto rozważyć usytuowanie innych elementów wyposażenia, np. leżaków z ewentualnym zadaszeniem (żagle przeciwsłoneczne) na terenie trawnika rekreacyjnego;
- Sugerujemy odsunięcie - co najmniej kilkumetrowe - planowanego, trwałego zagospodarowania placu od ciągów pieszych i pieszo-rowerowych ulic Wernera i Szarych Szeregów.

Wodociągi Miejskie w Radomiu

dotyczy: opinii na temat koncepcji rewitalizacji Placu ks. kan. dr Zdzisława Domagały w Radomiu w ramach zadania pn. „Błękitno - zielona infrastruktura na terenie Gminy Miasta Radomia”

W odpowiedzi na e-maila w powyższej sprawie, informujemy:

1. Elementem „przyciągającym” ludzi są oczka wodne, fontanny i inne wodne urządzenia rekreacji. Wydaje się, że same ogrody deszczowe przewidziane koncepcją 2 nie wzbudzą większego zainteresowania nowym parkiem. Naszym zdaniem należy kontynuować prace nad uszczegółowieniem koncepcji 1.
2. W naszym piśmie DT-WT/KD/139/23/RM z dnia 2.08.2023r. proponowaliśmy budowę stawu retencyjnego zasilanego wodą z koryta lub spod dna rzeki Mlecznej. W koncepcji nie odniesiono się do naszej propozycji – prosimy o uzasadnienie.
3. Wariant 2 koncepcji silniej akcentuje tarasy na prawym brzegu rzeki Mlecznej. Szkoda, że na tym etapie nie pokazano jeszcze tych tarasów. Chyba nic nie stoi na przeszkodzie, aby tarasy były również elementem koncepcji 1.
4. Projekty tarasów i kładki prosimy na roboczo konsultować z naszym Działem Technicznym. Powtarzamy sygnalizowane już wcześniej wysokie stany wód w rzece Mlecznej podczas nawalnych deszczy.
5. Konieczna jest koordynacja prac projektowych rewitalizacji Placu oraz pogłębienia i poszerzenia koryta rzeki Mlecznej.
6. W następnych etapach projektowych, po zatwierdzeniu koncepcji, należy wystąpić do nas z wnioskami o wydanie warunków technicznych dostawy wody, odbioru

ścieków (ewentualnie) i odprowadzania wód z przelewów awaryjnych i ze zbiorników podziemnych.

Miejski Zarząd Dróg i Komunikacji w Radomiu

Przystanek autobusowy powinien być zlokalizowany w czole zatoki postojowej w obu wariantach, czyli tak jak w wariacie I. Wynika to z faktu potrzeby dłuższego najazdu autobusu pod krawężnik przystanku.

Miejski Konserwator Przyrody

1. W pierwszej koncepcji mamy procentowo większy udział nawierzchni przepuszczalnych co jest ważnym argumentem za tą wersją rozwiązań biorąc pod uwagę warunki ubiegania się o środki zewnętrzne.
2. Koncepcja placu z urządzeniami wodnymi (w miejscu nieczynnego zbiornika p. poź. jest uzasadniona jednak absolutnie nie wchodzi w grę zapis o awaryjnym przelewie do „kanału”. Należy rozważyć - przy utrzymaniu koncepcji systemu urządzeń wodnych - wyłączenie ich z użytkowania „kąpielowego” i wprowadzenie obiegu zamkniętego oraz zmianę formy (kształtu) tego placu.
3. Tarasowe zejście do rzeki wyobrażam sobie z poszerzonym w tym miejscu korytem rzeki (z kolekcjami roślin wodnych i nadwodnych), dzięki któremu osiągnęlibyśmy spowolnienie przepływu wód przy ekstremalnych opadach - zmniejszenie tym samym stagnacji wód w parku Stary Ogród, a zarazem może udałoby się ograniczyć podtopienia posesji przy ul. Konopnej i Trzcinowej) oraz dodatkowy efekt estetyczny - krajobrazowy (naturalistyczny). Oczywiście - układ komunikacyjny alejek należałoby wówczas odpowiednio skorygować. Takie „rozlewisko” byłoby niejako dodatkowym elementem BZI - kolejne uzasadnienie lokalizacji kładki.
4. W mojej ocenie - lokalizacja lasu Miyawakiego niezbyt trafiona. Sama idea bardzo dobra, ale nie w tym miejscu (mamy osiągnąć charakter reprezentacyjny, a taki sposób zagospodarowania może przynieść efekt odwrotny - wrażenie zaniedbania terenu). Będzie trudny w utrzymaniu czystości, a ponadto istnieje duże prawdopodobieństwo, że będzie miejscem spotkań amatorów „spożywania pod chmurką środków niekoniecznie rozweselających”, wywołując niepokój

mieszkańców a nawet zagrożenie bezpieczeństwa. Las Miyawakiego założyliśmy na Godowie (prawie 0,5 ha). Zamiast tego rozwiązania proponuję nasadzenia naturalistyczne, krajobrazowe o różnych pokrojach i przebarwieniach (efekt estetyczny widoczny z daleka). Wśród tego zadrzewienia powinny znaleźć się takie elementy jak karmnik, budki lęgowe, czy korytko na wodę („dziki zakątek” wpisuje się w Program rozwoju terenów zieleni Radomia) etc.

5. Koncepcja pierwsza nie przewiduje przesadzenia dębów pamiątkowych co jest wielkim plusem. Ich przesadzenie ma marne szanse powodzenia (zasychające drzewa będą znów powodem do krytyki i negatywnych ocen całego przedsięwzięcia). No i oczywiście aspekt ekonomiczny - może w sposób nieznaczny, ale jednak ograniczymy koszty realizacji. Argument, że dęby to nie jest gatunek typowy dla siedliska nie jest do końca trafiony - w tym miejscu - z uwagi na silne przekształcenia i znaczną antropogenezę trudno mówić o naturalnym siedlisku (raczej jedynie potencjalnym).
6. Lokalizacja pomników w wersji pierwszej wydaje się być optymalna. Kamienie pamiątkowe już są (słusznie lub nie) ale należy się z tym pogodzić i je odpowiednio „zaaranżować” w przestrzeni (ocena faktu, że głązy w ogóle się znalazły w tym miejscu miasta to nie temat do rozważań na tym etapie prac i historii... i dyskusje w tej kwestii są nieporozumieniem).
7. Rozwiązania zaproponowane w koncepcjach (wewnętrzny układ komunikacyjny - alejki spacerowe i pieszo-rowerowe) nie stoją w sprzeczności ze SUIKZ (nie zamykają możliwości powiększenia w przyszłości zieleńca o nowe tereny na północ).
8. Sugerowałabym zmniejszenie powierzchni łąk kwiatnych zastępując je murawami (wbrew pozorom - utrzymanie ich w wysokim standardzie lub standardzie zgodnym z wyobrażeniami mieszkańców jest dość kłopotliwe i kosztowne).
9. Proponowałabym zastanowić się nad lokalizacją źródła bliżej ul. Wernera (przystanek tam zlokalizowany jest oblegany przez mieszkańców korzystających z komunikacji miejskiej i podmiejskiej). Dostęp do wody pitnej przy ekstremalnych upałach zniwelowałby uciążliwość z tym związane.
10. Czy jest możliwość montażu do podłoża zaproponowanych przez zespół projektowy koszy na odpadki? (pojemniki często „lądują” w wodzie)

11. Myślę, że słuszne będzie wprowadzenie nasadzeń „izolacyjnych” od strony dróg o dużym natężeniu ruchu tj. ul Wenera i Szarych Szeregów.
12. Kolekcje „pancernych” oraz „architektonicznych” bylin np. Hemerocalisów w formie dużych plam.